

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЦЕНТР ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Вченою радою ДВНЗ

«Ужгородський національний університет»

Протокол № 11 від 22 грудня 2022 р.

Голова Вченої ради, ректор

проф. Володимир СМОЛАНКА

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Smolanka', is written over the right side of the official stamp.

**Програма
підвищення кваліфікації вихователів
закладів дошкільної освіти**

Ужгород 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Державою визначено соціальне замовлення: компетенізація освіти шляхом реалізації компетентнісного підходу, орієнтація її на результат у формі розвинутих ключових компетентностей здобувачів дошкільної освіти, структури їхніх знань, поглядів, ціннісних орієнтирів, успішної самореалізації в професії і житті, формування особистості, патріота, новатора, здатного конкурувати на ринку праці, розвивати економіку, навчатися неперервно впродовж життя.

Потреби докорінного, системного реформування загальної середньої освіти в Україні, інтеграції національної системи освіти у світовий європейський простір, підвищення конкурентноздатності української молоді на ринку праці, формування професійної компетентності педагога в реалізації основних завдань модернізації системи освіти, упровадження новітніх досягнень світової та вітчизняної науки, передового досвіду в організацію навчально-виховного процесу сучасного освітнього закладу вимагає оновлення змісту й форм підвищення кваліфікації педагогічних кадрів.

Загальні положення

Програма підвищення кваліфікації (далі – Програма) вихователів закладів дошкільної освіти (далі – ЗДО) розроблена на основі компетентнісного підходу з урахуванням принципів цілісності, системності, технологічності та варіативності, подана у взаємозв'язку цільового, змістового, технологічного та контрольо-аналітичного компонентів, відповідно до державної політики в галузі дошкільної освіти, стратегій підвищення якості дошкільної освіти.

Зміст Програми, зокрема цілісний і системний добір модулів і тем, урахує особливості професійної діяльності вихователів закладу дошкільної освіти і визначається: вимогами суспільства знань щодо забезпечення закладів дошкільної освіти висококваліфікованими фахівцями; основними напрямками державної політики у галузі освіти; Національною рамкою кваліфікації, освітніми та професійними стандартами, вимогами щодо компетентностей вихователів закладу дошкільної освіти; запитами замовників освітніх послуг.

Програма передбачає оновлення знань вихователів з-освітнього законодавства, набуття навичок саморегуляції, професійного саморозвитку, формування професійних вмінь щодо організації освітнього процесу, мотивації до інноваційної діяльності.

Програма підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти розроблена на виконання ст. 18 та ст. 59 Закону України «Про освіту», Порядку підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України №800 від 21 серпня 2019 р., та на основі:

- Закону України «Про освіту»;
- Закону України «Про дошкільну освіту»
- Базового компонента дошкільної освіти в Україні;

- Національної доктрини розвитку освіти;
- Державного стандарту початкової загальної освіти;
- Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року;
- Концепції Нової української школи.
- Положення про атестацію педагогічних працівників (наказ МОН України від 09.09.2022 р. № 805)

Метою підвищення кваліфікації є вдосконалення професійної компетентності вихователя закладу дошкільної освіти як умотивованого, фахового спеціаліста, носія рефлексивної культури, готового до впровадження інноваційних концептуальних підходів і технологій в освітній процес.

Обсяг Програми: 120 год (4 кредити ЄКТС)

Форма реалізації Програми: – денна/дистанційна/змішана форма.

Графік навчального процесу: одна сесія 120 годин (упродовж трьох тижнів, по шість годин щоденно з можливістю подальшої підтримки педагогічного працівника через дистанційне навчання за планом програми).

Строки реалізації Програми: упродовж трьох тижнів (15 робочих днів)

Кількість слухачів у групі: 25-30 осіб.

Вартість освітніх послуг: на договірних умовах.

Місце виконання Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації та стажування ДВНЗ «Ужгородський національний університет» та за місцем знаходження замовника. Якщо підвищення кваліфікації відбувається за місцем замовника то проводиться організація трансферу за кошти замовника.

Документ, що видається за результатами підвищення кваліфікації. За результатами опанування програми особи, які пройшли повне навчання отримують свідоцтво, в якому зазначається змістові напрями навчального плану Програми та обсяг навчальних годин, яке дозволяє здійснювати професійну діяльність у закладі дошкільної освіти за посадою «вихователь закладу дошкільної освіти» упродовж п'яти років, підвищувати кваліфікаційний рівень відповідно Положення про атестацію педагогічних працівників, затвердженого наказом МОН від 09.09.2022 р. № 805

Розробники Програми: Навчально-науковий центр підвищення кваліфікації ДВНЗ "УжНУ

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Програма передбачає розв'язання таких завдань:

- формування готовності вихователів закладів дошкільної освіти до реалізації стратегічних цілей модернізації освіти, розбудови Нової української школи в умовах соціокультурних викликів XXI століття, інтеграції у світовий освітній простір;

- підвищення рівня теоретико-методологічної підготовки до роботи в умовах Нової української школи та переходу на 12-річну структуру навчання;

- систематизація та поглиблення соціально-гуманітарних, професійно-фахових знань про сутність, специфіку, орієнтири реалізації основних напрямів модернізації освіти;

- модернізація професійного потенціалу як системного показника готовності до інноваційної діяльності, трансформації найновіших досягнень науки та передового педагогічного досвіду в практику роботи вихователів закладів дошкільної освіти;

- опанування нових інтелектуальних інструментаріїв, педагогічних та інформаційних технологій, необхідних для впровадження якісних змін у навчально-виховний процес в ІКТ наповненому середовищі;

- формування навичок самостійного, критичного мислення, системного педагогічного аналізу;

- формування вмінь здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору за логікою варіативного розвитку мотиваційно-сислової освіти.

Навчальний план Програми розрахований на 120 годин (4 кредити) та складається з п'яти модулів:

Модуль 1. Соціально-гуманітарний (6 год. / 0,2 кредита);

Модуль 2. Професійний (16 год. / 0,5 кредита);

Модуль 3. Фаховий (66 год. / 2,2 кредита);

Модуль 4. Організаційно-контрольний (3 год. / 0,1 кредита);

Модуль 5. Самостійної роботи (29 год. / 1 кредит).

Соціально-гуманітарна й професійна підготовка розвиває творче мислення педагога, підвищує рівень соціально-політичних, філософських, соціологічних і психолого-педагогічних знань, сприяє вдосконаленню володіння категоріально-понятійним апаратом сучасної педагогічної науки. Слухачі мають змогу отримати уявлення про освіту як соціальний інститут, розвиток громадянських компетентностей особистості, тенденції патріотичного виховання в умовах суспільних змін, удосконалити знання з питань нормативно-правового забезпечення освітньої діяльності в Україні, реформування освіти в Україні, набути знання із сучасних соціально-психологічних і педагогічних проблем виховання дітей, розвинути уявлення про психологічні основи фасилітативної компетентності педагога, застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій в освітньому процесі.

Фахова підготовка сприяє розвитку системи професійних компетентностей, необхідних для проєктування цілісного інноваційного освітнього простору освітнього закладу, забезпечується проведенням семінарських, практичних занять, тренінгів, змістове наповнення яких відповідає сучасним досягненням психолого-педагогічних наук.

Фаховий модуль структурно складається з розділів:

- предметно-наукова підготовка;
- методична підготовка;
- спецкурси, спецпрактикуми;
- педпрактика.

Тематика предметно-наукової й методичної підготовки максимально співвідноситься зі змістом освіти в умовах Нової української школи та передбачає поглиблення знань щодо актуальних досліджень у відповідних наукових галузях.

Предметно-наукова підготовка спрямована на формування професійних компетентностей вихователів закладів дошкільної освіти, впровадження педагогічних інновацій, проєктування інноваційного освітнього середовища навчального закладу, формування системи життєвих компетентностей.

Методична підготовка спрямована на формування професійних компетентностей вихователів у впровадженні в освітній процес концептуальних засад реалізації Державного стандарту дошкільної освіти України, реалізації сучасних програм навчання дітей дошкільного віку із використанням різноманітних методів, форм і технологій, інтегративного підходу, педагогіки партнерства, організації навчально-пошукової, дослідницької діяльності, тощо.

У навчальному плані курсів підвищення кваліфікації передбачається проведення спецкурсів і спецпрактикумів, які є логічним продовженням та доповненням найактуальніших проблем, що розглядаються в розділах з предметно-наукової й методичної підготовки педагогічних працівників закладів дошкільної освіти.

Загалом підготовка за фахом забезпечує формування вміння організовувати тематичні дискусії, систематизувати власний досвід педагогічної діяльності, ефективно вирішувати психолого-педагогічні проблеми, які виникають у професійній діяльності.

Соціально-гуманітарний, професійний та фаховий модулі, крім інваріантної, включають варіативну складову, у якій розглядаються питання загальноєвропейської інтеграції освітнього простору України, організації сучасних педагогічних досліджень, розвитку медіакомпетентності педагога в умовах реформування освіти, формування стресостійкості як важливої складової успішної особистості педагогічного працівника, застосування web-сервісів в освітньому процесі.

Усі модулі в поєднанні визначають зміст професійної компетентності вихователів закладів дошкільної освіти.

Перелік компетентностей, розвиток яких передбачає зміст модулів програми курсів підвищення кваліфікації вихователів відповідно до професійного стандарту «Вихователь закладу дошкільної освіти»:

Загальні компетентності:

ЗК.01. Здатність діяти відповідально та свідомо; реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства і громадянина держави, усвідомлювати свої обов'язки і відповідальність перед суспільством/громадою за результати професійної діяльності, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні (громадянська компетентність);

ЗК.02. Здатність до ефективної комунікації і міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня (соціальна компетентність);

ЗК.03. Здатність до творчого самовираження; особливості (відмінні від інших людей властивості особистості), способи (систематизована сукупність дій, використаних для досягнення мети), результати (проміжні та кінцеві продукти) самоорганізованої професійної діяльності (культура самовираження);

ЗК.04. Здатність особистості, яка складається із таких структурних компонентів: когнітивного (знання), операційнодіяльнісного (уміння та здатності) та особистісного (якості особистості, загальні та специфічні риси лідера); виступає основою успішної діяльності педагога у колективі не лише в якісному виконанні ним своїх посадових обов'язків, але й в особливостях його особистісних якостей (лідерська компетентність);

ЗК.05. Здатність до генерування нових ідей, виявлення ініціативи та підприємливості (підприємницька компетентність);

ЗК.06 Здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до різноманітності та мультикультурності (етична компетентність).

Професійні компетентності:

A1 Здоров'язбережувальна

A2 Прогностична;

B1 Організаційна;

B2 Оцінювальна-аналітична;

V1 Предметно-методична;

V2 Здоров'язбережувальна;

Г1 Проєктувальна;

Г2 Психологічно-емоційна;

Г1 Компетентність педагогічного партнерства

Г2 Морально-етична;

Г3 Здатність до навчання впродовж життя;

Г4 Інформаційно-комунікаційна.

Усі модулі в поєднанні визначають зміст професійної компетентності вихователів.

Очікувані результати підвищення кваліфікації передбачають набуття таких умінь і навичок:

Знання і розуміння

- сучасних тенденцій розвитку освіти взагалі, дошкільної зокрема;
- соціально-правових основ, законодавчих актів у сфері дошкільної освіти;
- особливостей процесів організації освіти дітей дошкільного віку;
- основних механізмів функціонування і реалізації компетентнісної парадигми навчання;
- способів реалізації інтеграційного підходу в навчанні дітей дошкільного віку;
- концепції інклюзивної освіти.

Розвинені вміння

- вміння здійснювати стратегічний розвиток ЗДО, управління, стратегічну комунікацію;
- проєктувати безпечне, безбар'єрне, здорове, розвивальне, інклюзивне, культуромовне освітньо-розвивальне середовище з використанням здоров'язбережувальної та проєктувальної компетентностей;
- організовувати педагогічну діяльність на компетентнісних засадах (прогнозування, проєктування, оцінювання тощо);
- конструювати та реалізувати сучасні програми навчання дітей дошкільного віку із використанням різноманітних методів, форм і технологій;
- діагностувати освітній процес і складати індивідуальні освітні маршрути для становлення дитини як особистості, громадянина, новатора;
- вміти налагоджувати партнерську взаємодію з різними інституціями, які працюють в інтересах дітей;
- проаналізувати міжнародний досвід професійного розвитку вихователів ЗДО, визначити сильні й слабкі сторони, можливості та ризики, спроєктувати власне бачення впровадження кращих міжнародних та українських практик у роботу ЗДО;
- розробити та реалізувати індивідуальну траєкторію професійного розвитку вихователів ЗДО в системі неперервної педагогічної освіти.

Диспозиції (цінності, ставлення)

- дитиноцентризм, цінність особистості;
- готовність до змін, гнучкість, постійний професійний розвиток;
- відданість ідеї щодо значущої участі в освітньому процесі усіх здобувачів дошкільної освіти;
- просування демократичних цінностей (повага до багатоманітності, право вибору, формування спільноти, полікультурність);
- рефлексія власної професійної практики;
- бажання розвивати власну професійну компетентність.

Форма проведення занять: навчальні заняття за програмою курсу проводяться – засобами лекційного викладу матеріалу (тематична лекція, інструктивна лекція, інтерактивна лекція з елементами панельної дискусії, лекція-презентація, проблемна лекція, лекція-дискусія, лекція-прес-конференція, лекція з елементами практичного заняття), практичних занять (тренінгів, майстер-класів, моделювання освітньої діяльності, круглих столів, дискусій, тренувальних вправ, авторських студій, самостійної роботи у вигляді моніторингу та оцінки результатів пропонованих освітніх змін, тестів).

Самостійна робота слухачів передбачає завдання, спрямовані на вивчення нормативно-правових актів та інструктивно-методичних листів, актуальних питань щодо організації освітнього процесу в ЗДО.

У Програмі передбачається підготовка й захист підсумкової роботи (випускна робота, творчий проєкт) з питань предметно-наукової та методичної підготовки за фахом.

На етапі завершення навчання за Програмою слухачі складають підсумковий тест, який складається з 30 тестових завдань, одне тестове завдання оцінюється в 2 бали. Максимальна кількість балів, яку можуть отримати учасники – 60 балів. Прохідний бал – 36 балів.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
Програми підвищення кваліфікації вихователів ЗДО
(4 кредити, 120 годин)

№ з/п	Напрямок	Розподіл годин			Практичні заняття	Тематичні дискусії
		кредити	Усього (годин)	Лекції		
I.	СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИЙ МОДУЛЬ	0,2	6	4	2	
	Інваріантна частина		6	4	2	
	Варіативна частина					
II.	ПРОФЕСІЙНИЙ МОДУЛЬ	0,5	16	4	12	-
	Формування та розвиток професійної компетентності					
	Інваріантна частина					
	Варіативна частина					
III	ФАХОВИЙ МОДУЛЬ	2,2	66	12	50	4
	Інваріантна частина		66	12	50	4
3.1.	Предметно-наукова підготовка		2	2	-	
3.2.	Методична підготовка		48	8	40	
	Концептуальні засади реалізації Державного стандарту дошкільної освіти України					
	Створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливості інклюзивного навчання в ЗДО		8	2	6	
	Використання інформаційно-комунікаційних, цифрових технологій в освітньому процесі		4	-	4	
3.3.	Спецкурси		16	2	10	4
	Варіативна частина		4		4	
IV	ОРГАНІЗАЦІЙНО-КОНТРОЛЬНИЙ МОДУЛЬ	0,1	3		3	
V.	МОДУЛЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	1	29	-	-	-
	УСЬОГО:	4	120	20	67	4